

TAR DE MAINE

GAZETA BIL

DE POLITICĂ ȘI DOCTRINĂ

Redacția și Administrația: Cluj, Str. Bis. ort. rom. 5. - Abonament anual Lei 100.

Rostul nostru.

Pretutendeni a prins desnădejdea. Trecem prin zile de cumplită indoială, pe care noi, cei dela această gazetă, o respingem dela început ca pe toate stările sufletești refractare emoțiunii, potrivnice creațiunii.

Ce vedem nu ne place; cu nemulțumirea noastră tinerească *vrem să înținem conținutul spiritual al vieții*, prin scrisul, fapta și gândirea noastră, vrem să înlesnim formarea de convingeri tari, să încurajăm caracterele. Să adâncim interesul și dragostea pentru politică și doctrină în general și pentru politica și doctrina național-țărănistă în special.

Ne impunem să vorbim respicat, dela suflet la suflet; nu prin vorbe mari căci acestea împiedecă aprecierea distanței care separă ideile de fapte. Pe cei cari îi iubim nu îi vom adula, vom critica fără să calomniem.

Prin scrisul nostru vom afirma *ideea de indisolubilă unitate a Românilor de pretutendeni*, subordonând specificul și interesele provinciale ideii de Patrie și intereselor generale. Mândri de cetatea intelectuală a Ardealului, socotim necesară ridicarea de aci a unui steag modest în cutele căruia să svâcnească *simțirea unitară a tuturor provinciilor românești*, steagul țărănismului național, steagul democrației.

În aceste vremi grele socotim necesar, acei cari nu stăm pe nici un plan al guvernării, să manifestăm indisolubilul nostru *atașament la doctrina național-țărănistă*, solidaritatea noastră cu partidul național-țărănesc. Instrumentul de realizare al acestei doctrine,

este astăzi *idealul social rural* și expresiunea politică a acestui ideal este național-țărănismul. Destinul ni-l împletim cu acela al *satului românesc*, isvor de viață și factor principal de producțiune; cultura și civilizația rurală le așezăm pe întâiul plan al preocupărilor și realizărilor noastre.

Național-țărănismul nu este de astăzi, dar situarea lui în scara frământărilor naționale nu s'a făcut încă. El a fost numai situat în ierarhia doctrinelor politice, fără a se trage concluzia că având prin actualitatea, dimensiunea și profunzimea lui o situație dominantă asupra celorlalte, se așează în rangul de *ideal general național*.

Național-țărănismul covârșește în țara noastră, prin importanță și rang, pe celelalte idealuri social-politice minore. Proiectând asupra realităților românești lumina viie și discernământul reformativ al acestei doctrine, desprindem anahronismul, inconsistența și falsitatea celorlalte ideologii politice, în frunte cu liberalismul tricefal, contra cărora vom lupta cu întreaga noastră convingere și documentare.

Ideea național-țărănistă luminează viu căile de progres ale țărilor agrare. Sprijinită pe adevărul etern al legilor pământului, isvorâtă din înfrățirea omului cu glia pe care o frământă, îmbinând năzuința pentru o democrație reală cu apărarea bunurilor spirituale câștigate în trecut, doctrina național-țărănistă înfațișează acel patrimoniu de gândire sortit a face lung și rodnic popas în istoria unui popor.

Pentru țărănime și prin ea pentru țară. Nu pentru țărănimea unei anumite proze sau poezii, țărănimea crângurilor, idilelor, a răsăriturilor și apusurilor de soare, ci pentru țărănimea cea multă, necăjită, neîndrumată, harnică și producătoare, pentru cei 85 la sută din națiune, apărători și muncitori de pământ românesc.

Național-țărănismul nu duce luptă de clasă ci revendică *echilibrul între clasele sociale*. Politica național-țărănistă trebuie dusă cu sinceritate și curaj în muncitorimea urbană pentru a stăvilă pătrunderea curentelor hibride și anarhice. Tinerimea intelectuală să-și dea seama de comandamentul moral și național al *solidarizării cu interesele legitime ale păturilor largi dela sate și orașe*; izolarea nu poate vâdi decât neînțelegerea problemelor sociale, trufia neroadă, lipsa temperamentelor combative.

Socialismului steril și dominației oligarhice a marelui capital, noi le opunem *cooperarea țărănească* deci libertatea și totodată sensul și utilitatea efortului social.

Peste hotare gândurile politice ale unora se aseamănă cu ale noastre; vom întinde puntea de apropiere și de aprofundare a problemelor și în cadrul larg al *agrarianismului european*.

Această gazetă o adresăm, în primul rând, acelei părți din tineret care are scrupule în viață; în privirea lor lucește adesea un sentiment de revoltă, o dorință instinctivă de regenerare. În această minoritate stă întreaga nădejde de salvare a țării.

Viața noastră publică reclamă activarea prin scris, cuvânt și pe teren a celor mai aleși și în prima linie trebuie să se așeze *idealismul, spiritul de sacrificiu și energia tinerească*. Politica înfațișând forma superioară de manifestare a unei colectivități umane, cuprinde și orientează toată activitatea complexă a unei societăți organizate. De aci și necesitatea imperioasă ca cei mai valoroși să țină frânele politice ale unei națiuni.

Cu mâini și gânduri curate, frământați de neliniștea unui ideal, împrăștiem, în faptul primăverii, sămânța bună în ogorul vieții publice a țării; vrem ca sămânța să incolțească și crescând să rodească.

Tineretul, politica și cooperarea.

Depresiunea economică mondială precum și răspântia la care a ajuns întreaga structură economică a lumii, — între s temul caput dist, îmbrănt, și cel colectivist ce se conturează la orizont, — fac să se clatine teoriile economice și organizaționale cu trecut. În același timp noul planul se frământă și se țes, toate tinzând spre același țel: transformarea s temului de producție și distribuție capitalist-individualist, într'unul *solidarist*.

Nu poate fi vorba însă de o distrugere a capitalului, căci acesta e necesar în orice sistem. Se pune însă problema transformării lui din element dominant, cum a fost până acum, în simplu mijloc de producție, posedat de cât mai mulți, în special de mulțimea producătoare și întrebuințat în folosul societății.

Deci în sistemul economic viitor nu va mai fi situată pe primul plan producția, rentabilă unei mici minorități, ci va trebui să contribuim la o îmbinare cât mai fericită a producției cu o cât mai dreaptă distribuție. Nu poate fi vorba însă de o îmbinare forțată, brutală, impusă de sus, ci de una voluntară, sănătoasă, isvorâtă din solidarizarea mulțimii producătoare și consumatoare într'un sistem cooperativ cât mai perfect.

În România, țară agricolă, cu proprietate mică, cu o țărănie sărăcită de război și de criza economică a ultimilor ani, se pune mai mult problema aplicării noului sistem cooperativ în producție, în vederea unei mai juste remunerări a muncii lucrătorilor ogorului și a unei mai bune distribuții a avuțiilor. Avem nevoie de inaugurarea acestui nou sistem, pentru a putea opune o stavilă sistemului colectivizat forțat din Rusia, precum și celui capitalist de exploatare agricolă din America, ambele capabile de a realiza prețuri de producție atât de mici încât să dețină mari pufuri de concurență.

A căuta să adoptăm unul din cele două sisteme — rusesc — și american — ne este imposibil. Pe cel american nu-l putem adopta din motive de săracie în capitaluri, în întinderi mari de pământ și din motive demografice, iar pe cel rusesc nu putem să ni-l însușim din considerațiuni de ordin juridic, național-politic, economic și social.

În acest caz singurul sistem sănătos, rea-

lător, ce ne stă la dispoziție este cel *cooperatist*. El va reuși să infaptuiască *solidarizarea* intereselor comune ale populațiilor. Produsele catoare și consumatoare, din care să isvorască o *acțiune sănătoasă și solidă a tuturor, în muncă, în folosirea capitalurilor, terenurilor, mijloacelor de producție, atât pe te enul a riculturii propriu zise, cât și pe cel al industriilor anexe agriculturii cari trebădesc dezvoltate*.

Dar pentru a porni la fapte în vederea realizării noului sistem e nevoie de multă pătrundere și înțelegere, precum și de o mare insufletire. Aceste calități nu se pot pretinde dela cei crescuți în condițiile vechului sistem capitalist, cât mai cu seamă *dela tineretul* care a crescut în lumea rurală, careia îi cunoaște nevoile, îi înțeleg rosturile și deci e capabil de a pătrunde și însemnătatea cooperatției în desvoința viitoare a agriculturii și a clasei productive a statului nostru.

Tineretul nostru încad at în acțiunea vieții politice, să-și înțeleagă deci însemnătatea merrere ce o are. Să parasiască greșita concepție de care în mare parte este copleșit, de a vedea în politică un isvor de vorbe, o arenă de desbinări și un mijloc ușor și nemeritat de ridicare, ci să fie patruns până în adâncul sufletului că politica este *cel mai minunat mijloc de infaptuire binefăcătoare în folosul marelui majorității care stă la temelja statului*.

Vorba nu solidarizează, nu înfrățește, oricât de sinceră ar pă ea. Înfrățirea adevărată și fericitele realizări isvorăsc numai din fapte, fiindcă numai ele sunt sincere, ele *conving*, ele *solidarizează*.

Imperativul vremilor noi și grele cheamă deci întregu tineret la fapte cooperatiste sistematic ordonate în vederea unei cât mai efective și puternice realizări.

Săteie noastre a avut în Constituție o bună plă scenă de teatru, de vorbe, de unde te întorci cu sufletul sarbăd, ci ele să formeze în sufletul și acțiunea tineretului un vast câmp de realizări cooperatiste și deci un sănătos isvor de oțelire, de optimism și de educație pentru realizări și mai mari în viitorul mai îndepărtat.

Gheorghe Dragoș,
profesor.

Sfârșimțare și sinteză politică.

În desfășurarea vieții noastre politice ne isbește un fapt foarte semnificativ și anume lupta de afirmare a doctrinelor politice, sub cea mai ascuțită formă. Și această luptă de afirmare, care nizește la captarea conștiinței masselor noastre, este un fenomen recent. Se datorește acest fenomen Partidului Național-Tărănesc, care de puțin timp a instaurat regimul liber al votului cu toate consecințele lui.

— Odată însă cu prima mare izbândă a democrației s'a semnalat un fapt nou: înfrângerea oligarhiei cu înțelesul precis că doctrinele politice pot să cucerească masele libere, numai dacă aduc în ele norme de interes obște, iar nu privilegiul apărute prin forță.

— Este aceasta una dintre cele mai mari biruințe pe care a câștigat-o politica românească vreodată.

— De îndată ce partidele noastre istorice și-au dat seama (partidul liberal) de soarta ce le așteaptă în această nouă perspectivă a frământărilor social-politice, au putut să facă constatarea, că menirea lor a fost încheiată de mult, iar ritmul nou de viață, cere alte forme, alte doctrine. Și aceste forme și doctrine noi trebuiesc să fie adoptate și isvorâte din realitatea socială însăși, clasa țărănească, neglijată până acum, și care își revendică marile ei drepturi.

În fața acestei intorsături politice ce-au făcut partidele întârziate? Ce-au opus ele partidului național-tărănesc încheiat din în-

treaga noastră țărănie care formează osatura statului nostru?

— Întăiu, partidul liberal, s'a trezit deodată izolat comlect de mase, și-a început în sânul lui o reacție, care apoi a dat naștere unei fracțiuni distincte. Reacția aceasta era împotriva rigidelor și învechitelor formule ale doctrinei, care-i izolase și îi stosese din câmpul politic. Pentru partidul liberal acesta a fost primul simptom de desagregare în fața noilor stări, în fața democrației. Disoluția s'a continuat mai departe și după un scurt timp, azi se găsește în parlament trei grupări liberale, stărnind un adevărat haos.

— Partidul poporului (averescan), o formație *post-belică explicabilă printr'un moment psihologic*, n'a fost capabil să reprezinte o ideologie, a apărut speculând un motiv subiectiv, elanul celor ce-au luptat. Lipsa de ideologie, l'a asvârlit în brațele partidului liberal, care l'a utilizat după necesitate. Astăzi nu reprezintă decât o cătime numerică de naufragiați.

Și atunci, dacă situația se prezintă în felul acesta, în mâna cui este arma de luptă care poate clădi noile orânduiri politice? Fără îndoială că aceea o au, cari au rămas o unitate indisolubilă și pe al căror stindard democrația și-a înscris triumful, iar țărăniimea noastră și-a găsit pentru prima dată ideologia ei. Din această ideologie a partidului național-tărănesc, din aplicarea ei va trebui să iasă regenerarea și valorificarea celui mai de seamă

factor de producție, prin punerea pe primul plan al agriculturii, împreună cu cel mai larg sprijin.

— Iată pentru ce în fața acestei sfârșimțări politice în care se găsesc vechile partide, *ideologia partidului național-tărănesc se prezintă ca o sinteză a democrației* având la baza masele rurale și îi revine rolul hotărâtor de a încheia o țara politică nouă, „Țara de Măine“.

Ovidiu Vassu
profesor.

Biroul Internațional agrar.

Are sediul la Praga. B. I. A. este centrul de organizare internațională a partidelor politice țărănești (agrare, agricole) cari sunt constituite pentru apărarea intereselor populațiunii rurale și țărănești, însușindu-și principiul parlamentar și democratic.

B. I. A. leagă și întreține raporturile mutuale între partidele politice țărănești din toate țările; le informează asupra tuturor acțiunilor întreprinse de partidele țărănești ale diverselor țări cari pot interesa lumea agricolă internațională; organizează intervențiuni comune pe lângă guverne, organizațiuni internaționale și prin zările partidelor țărănești ale tuturor popoarelor. În acest scop B. I. A. editează o publicațiune care se numește: „Buletinul Biroului Internațional Agrar“.

La B. I. A. au aderat până astăzi următoarele partide:

- România: Partidul național-tărănesc.
- Germania: Partidul țărănesc german.
- Austria: Landbundul austriac.
- Bulgaria: Uniunea națională a țărănilor bulgari.
- Estonia: Partidul țărănesc estonian.
- Finlanda: „ „ finlandez.
- Franta: Partidul agrar și țărănesc francez.
- Grecia: Partidul agrar și muncitoresc.
- Olanda: Partidul populațiunii rurale olandeze „Plattelandersbond“.
- Letonia: Uniunea țărănească letonă.
- Lituania: Uniunea țărănească lituaniană.
- Polonia: Partidul țărănesc polonez „Piast“.
- Elveția: Partidele țărănești și burgheze elvețiene.
- Cehoslovacia: Partidul republican cehoslovac al agricultorilor și micilor țărani și Partidul populațiunii rurale germane din Cehoslovacia „Bund der Landwirte“.

Culoarea simbolică a partidelor țărănești (agricole, agrare, etc.) este verdele.

Note.

D-l Dr. Lupu examinând, într'o conferință, situația politică, se 'ntreabă cu amărăciune: „Unde mergem“?

„După nărav“, d-le Lupu.

„În ființa fiecăruia dintre noi doarme un rural“.

(D-l ministru Manoilescu, în conferința de Dumineca trecută dela Academia com., Cluj.)

Cam târziu, după ce — în ființa d-lui ministru — un deceniu a stat *treaz* un ireductibil burghez.

„Toți oamenii vechi se cred reprezentanții ritmului nou și toți oamenii noi au devenit cei mai autorizați reprezentanți ai năravurilor vechi“.

(D-l I. G. Duca, la congresul liberal.)

Dacă „toți“ oamenii vechi și noi sunt precum zice d-l Duca, liberalii, oare, ce vârstă or fi având.

Democrațiile țărănești.

În Europa apuseană și centrală politica și civilizația se desvoltă, de secole, în tiparul tradiției: burghezii și intelectualii orașelor.

Dincoace de Viena, Praga și Vașova și mai precis pe teritoriul Statelor noi eșite din marea război, tradiția burghezii și a orașelor era, în mare parte, aceea a opresorului, a rivalului; imensa majoritate a populației era și este rurală, formând o mare democrație țărăneasca, un nou și puternic curent moral, politic și social, contrapondere a democrației industriale.

Care este originea sa istorică și socială?

Karl Marx n'a avut în vedere decât două mari și decisive categorii ale umanității: aceea a întreprinzătorului capitalist și a proletariatului salariat. În concepția sa, mijloacele de producție se vor concentra în mâinile puterniceii burgheziei al cărei sistem de acțiune va provoca într-o zi revoluția clasei muncitorești.

Cum rămâne însă cu producția agrară?

Desvoltarea economică și socială agrară a dus și va duce oare la îmbărtirea muncii agrare în două tabere, aceea a marelui întreprinzător și a maselor de muncitori agricoli? Desigur că nu.

Proprietatea pământului, deci mijloacele de producție agrară, nu s'au concentrat în mâinile marilor agricoli ci prin exproprieri, improprietării și cumpărări, au trecut în stăpânirea milioanei de țărani, s'au democratizate.

Iată deci o desfășurare de fapte cari contrazic complet marxismul ortodox. De o sută treizeci de ani în Franța și de mai bine de un deceniu în Europa Centrală și sud-est-asiatică, mara întreprindere agricolă își pierde poziția dominantă de altădată. Proletarul și semiproletarul agrar se prefacă, în mare parte, în mic proprietar. Acest mic proprietar se întărește și formează prin cooperativele sale un nou tip al societății, o democrație în parte conservatoare, în parte progresivă, însă pretutindeni o democrație ale cărei forțe materiale și morale se afirmă tot mai mult în viața publică a comunelor, a județelor și a Statului.

S'a născut, prin urmare, o mare democrație agrară pe care nu o poate satisface doctrinele economice naționale clasice, nici liberalismul, nici socialismul. Se poate spune că în domeniul agrar nu mai sunt de dat mari bătălii sociale. Țăranul a unit în propria lui persoană pe cele două categorii în luptă. Problemele agrare de azi și de mâine vor fi mai cu seamă probleme de organizare a muncii țărănești, de reprezentare politică, de progres în general. Lupta pentru pământ care începuse să sdruncine Roma de acum două mii de ani și care a sguđuit timp de secole Europa, s'a sfârșit prin crearea unei formidabile democrații agrare care, după război, reprezintă, în Europa centrală și sud-est-asiatică, echilibrul democratic între cele două extreme: acela al dictaturei de dreapta și de stânga.

În aproape toate țările din această parte a Europei au luat ființă partide politice ale democrației agrare, țărănești și pozițiunea ce ele ocupă în viața politică a țărilor respective este remarcabilă. Iată și câteva exemple.

În *Cehoslovacia*, democrația agrară, formează, de zece ani, centrul tuturor combinațiilor politice; reprezintă o mare forță de stabilitate politică, constituțională și democratică.

În *Bulgaria*, după război, regimul radical țărănesc a stăpânit ura și violențele de rasă și a angajat primele negocieri cu *Jugoslavia*.

În *România*, partidul național-țărănesc este interpretul sentimentelor democratice și constituționale ale poporului.

În *Statele baltice* partidele țărănești sunt bine organizate. În *Austria* chiar, țărănimea își afirmă tot mai mult valoarea politică. Și în *Germania* există un partid agrar democra-

tic și republican. În *Franța*, tânărul partid țărănesc luptă cu folos pe tru a se afirma.

La Praga, o organizație centrală a ci s-prezece partide agrare democratice din patruzecede țări deosebite, consolidează și solidarizează democrația rurală. Într-o conferință din Octombrie, anul trecut, a acestor partide, s'a stabilit un acord absolut în ceea ce privește politica comerțului internațional și colaborarea cu democrațiile industriale.

Democrațiile țărănești cumulează aspirațiunile spre mai bine și de tot felul ale plugarilor. Este caracteristic că atât din punct de vedere doctrinar cât și geografic, democrațiile țărănești sunt situate compact între oligarhia capitalistă și democrația industrială din apus de o parte și nebulosa orientare comunistă slava din răsărit de altă parte.

Noi Români, popor de țărani, să luăm bine aminte spre a nu ratăci nici cu gândirea nici cu fapta prin sisteme streine de situația și aspirațiunile noastre. Sa fim solidari, în primul rând, cu democrațiile agrare din preajma noastră; în ritmul de gândire și de acțiune comun ne aflăm pe calea cea dreaptă a culturii și civilizației românești.

Prof. Dr. Victor Jinga

Unificare.

Unificare! Cuvânt aruncat în vânt de atâtea ori și gargarisit cu răgăieli patriotice de către mulți, în multe locuri și ocazii. Problema, de care trag toți în toate părțile, fiecare voind s'o rezolve în felul său, menajându-și susceptibilitățile.

Au trecut, astfel, 12 ani dela Unirea cea mare, fără a se fi realizat aproape nimic în ordinea unificării — în primul rând a celei sufletești — dintre provincii. Ba s'ar răsunat că în loc de unificarea dorită și măturată de avalanșa opiniei regăteni — sublimi soldați în oinci, — se lucrează la ridicarea altor granițe, din vrajbă, zădărnice și ură, peste cari se încrucișează în zbor gratificări și epitepe gingașe și politicoase foarte: „Regătean“, în care s'a pus o tonă întreagă de dispreț nemeșesc, sau mai complex „hoț de regătean“, „țigani“, „greci“, „boangheni“, „soacăți“, iată numai câteva mostre.

Prea stimații domni, bărbați de Stat mai mari și mai mici, cari activează pe acest front al unificării, realizând progrese atât de... expresive, să nu-și închipuie, însă, că fără competența dumnealor nu se face nimic. Problema nu este deloc nouă și nimeni n'a făcut borbă în cer, descoperindu-o.

Cele două ramuri — de dincoace și de dincolo de Carpați — nu au fost despărțite de nici un zid chinezesc. Mâna măiastră a naturii a făcut par'că anume deschizături prin zidul de munți, cari să înlesnească legături permanente între frați.

— Domnii Țărilor Românești țin corespondență cu *Bürgermeister*-ii din Brașov, Sibiu

și Bistrița, interesându-se și de populația românească. Ștefan cel Mare trage drum până la Cetatea Ciceului și Cetatea de Baltă, pe cari le ia în stăpânire, întemeind și vladicia Vadului și Feleacului. — Oști românești vin și dau lupte pe pământul Ardealului, lupte, al căror punct culminant este cucerirea Ardealului de către Mihai-Viteazul, punct de foc strălucitor, mai apoi far de îndreptare a conștiinței naționale. — În timpuri de bejenie boierimea românească se refugiază în cetățile adăpostite ale Brașovului și Sibielui, în cimitirele cărora mulți din ea își dorm somnul de veci. Iar dintre cei scăpați, mulți fac frumoase și bogate danii Bisericii Sf. Nicolae din Brașov, de pildă: — Mocanii oieri, dela Brețcu și Săcele și Mărginenii sibieni, deschid drumuri noi prin stepele Bărgănelui și calcă drumurile Bugeacului, ducând în desagi „Visul Maicii Domnului“ și tipăriturile lui Coresi. — Negustorii brașoveni, sibieni, rodneni și bistrițeni pornesc pe drumurile de legătură șiruri lungi de care încărcate cu mărfuri.

— Mitropolii ai Ardealului sunt hirotoniți de către Mitropolitul Primat al Ungro-Vlachiei. — Mai târziu se face schimb de produse literare, trimitem profesori, negustori harnici și isteți, agricoli, cari desfundă pământul Dobrogei și al Bărgănelui. Ni se răspunde cu prea frumoasa acțiune a Ligei culturale pentru unitatea tuturor Românilor; Academia Română chiamă la sânul ei pe fruntașii ardeleni; Bucureștii, prin viața spirituală tot mai pronunțată, devin centrul de atracție și pentru oamenii noștri de litere și științe. Soarele românismului răsare pentru toți acolo, la București. Centre, ca Brașovul, Sibiu, Blajul, Aradul, Năsăudul, devin tot atâtea antene receptoare și difuzoare ale culturii și sensibilității românești, venite în ajutorul dela București, de unde se primesc cu plăcere și norme de conduită politică.

Iată schițate câteva împrejurări și factori, cari au contribuit constant la desăvârșirea unității sufletești dintre frați. Dacă în unele regiuni — centrale și nordice — ale Ardealului se mai vorbește „limba lui Virgiliu“, sau „a lui Cipariu“, vina o poartă în primul rând acei intelectuali, cari n'au citit nici două rânduri de literatură românească, păstrând cu neghioabă încăpăținare bagajul lexic și pronunțarea de pe timpul lui Pap Ianoș.

Școlile de toate gradele, bunele raporturi — cum se cer a fi între frați — stima reciprocă, vor face unificarea. Să dispară noțiunea de „noi“ și „voi“, suntem toți la fel. Români, cu aceleași calități și defecte, nici mai buni, nici mai răi.

Iar, dacă politicienii n'ar putea să contribuie la desăvârșirea unificării, s'o lase cel puțin să-și continue în mod natural linia trasată de veacuri.

Prof. Dr. A. G. Gocimar-Oituz.

Marile partide politice țin la principii mai mult decât la urmările lor; la generalități mai mult decât la cazul particular, la idei mai mult decât la persoane... Partidele mici, din contră, sunt în general fără credință politică, caracterul lor pune pecetea tuturor actelor lor. Se încălzesc totdeauna la rece; limbajul lor e violent însă acțiunea lor e timidă și nesigură.

Tocqueville.

Noi suntem convinși că isbânda țărănismului va fi aceea a ideilor umanitare: ale dreptului și ale păcii. Societatea umană, dacă vrea să păstreze pacea, trebuie să o încredințeze în mâinile aceloră pentru cari pacea este prima condițiune a vieții, adică plugarului.

A. Svehla,

președintele partidului agrarian ceh.

Nici cum să îngăduiești ca cei răi pe cei buni să-și stăpânească, și cei proști de minte celor cu minte bună să le poruncească; căci cu cât neștiința și răutatea le vei necinși, cu atât știința și bunătatea mai mult vor înflori.

Vornicul Iordache Golescu.

Valea Jiului.

Numele acesta a devenit alarmant în politică. El înfățișează un fel de spaimă pentru unii — un clopot de care trog alarmant alții. Valea Jiului nu e decât aspectul social, într'o complexitate fatală, a chestiunii muncitorești. Ca atare trebuie considerat în prim rând. Toate speculațiile ce se fac în juru-i, indiferent de ce ordin, sânt devieri eronate sau intenționate prezentate în rău.

Pe văile de sus ale celor două jiuri se întinde bazinul carbonifer al Jiului: Vulcan și Lupeni pe Valea Jiului Românesc; Pietroșani, Dâlja, Aninoasa, Petrila și Lonea pe Valea Jiului Unguresc. Pe toată regiunea aceasta, în punctele de exploatare, este îngrămădită o masă de muncitori mineri de peste zece mii, cu familiile lor.

Cine a trecut prin aceste locuri nu se poate să nu fi dus cu el o impresie neștersă și sumbră despre oameni și locuri. O viață cu totul deosebită de aceea a satelor și orașelor țării noastre, o viață de trudă și caznă pentru toată lumea, silindu-se să extragă și prefacă în energie zăcămintele inerte și stătute ale subsolului. Și din colaborarea tehnicienilor și minerilor au ieșit orașele, rețele de cale ferată, cu imense parcuri de vagoane, uzine electrice și fabrici impozante, construcții mari de mine și depozite, funiculare în toate părțile.

O muncă creatoare, condamnată la acțiune perpetuă și ordonată — altfel stagnează totul și minerii cu familiile lor nu mai au cu ce trăi.

Toată această lume de muncitori are nevoie de locuințe și întreținere, de instruire și pregătire, are nevoie absolută de un mai bine, de un ideal de viață. Deci: instruire, ordonarea muncii în mină, un confort de trai, locuință și hrană satisfăcătoare, posibilitate de amuzament și recreare, asigurarea vieții. Atâtea lucruri incluse în termenii de politică socială, a cărei rațiune este de a rezolva pacinic raporturile dintre muncă și capital în actuala alcătuire socială.

Dacă avem astăzi reglementate, virtual, mare parte din relațiunile lucrătorilor și patronilor prin intervenționismul statului (vom arăta cum, în paginile acestei gazete), totuși a rămas necercetată asigurarea muncitorilor pentru șomaj. Toată fierberea gravă din Valea Jiului provine din acest lapsus. Ieșirea ar fi ușoară dacă minele ar funcționa. Inșă piața de desfacere a cărbunilor din Bazinul Jiului a tot scăzut; producția nu se desface, nu se vinde; nu se vinde producția — încetează lucrul în mină; muncitorii nu mai încasează salarii, sânt amenințați în existență ei și familiile lor.

Când o categorie socială nu are minimum de trai asigurat, e cu neputință

să arate preocupări de alt ordin, colectiv. Când acest minim e periclitat, neîndoios că e de așteptat o reacțiune din parte-i: strigătul instinctului de conservare e elementar și firesc.

E o constatare nediscutată că minerii din Valea Jiului se află pe această cale nenorocită, și nu din vina lor. S'au preconizat mijloace de salvare; trebuiesc examinate. Nu sânt salutare? Să se caute altele. Pentru situația gravă a zilei, minerii se mulțumesc cu mai puțin din puținul care-l au. Acelaș sacrificiu e imperios și din partea patronilor: spiritul de solidaritate, echitatea și sentimentul profund de dreptate reclamă acest sacrificiu la vremuri grele.

Pentru moment, Valea Jiului simbolizează starea muncitorilor amenințați de șomaj.

Într'o țară de agricultori și lucrători primează necesitatea de existență a acestor principale categorii sociale.

Victor Godeanu.

Doctor în drept. Avocat.

Două Lumi

Cei cari am trăit într'un fel sau altul clipe reale din războiul unității noastre naționale, terminat în ritmuri de marș wagnerian, ne reamintim și acum iureșul de bucurie al epilogului de străbătus, dealungul provinciilor, „desrobite”, entuziasmul care cuprinsese pătura noastră țărănească inecată în bucuria de a-și vedea realizat idealul de veacuri. Trăind intens prezentul nimeni nu s'a gândit atunci la multiplele nevoi ce le va ridica nomenclatura politică pecetluită prin tratatul dela Trianon. Oamenii cu răspundere din vechiul regat se obișnuiseră a fi foarte comози în rezolvarea treburilor publice. Intre ideologul Catargiu, conservator al vremurilor noi și Ionel Brătianu, liberal al vremurilor vechi, n'a fost nici odată o prăpastie peste care să nu se poată arunca o punte de trecere. Sub oblăduirea lor de șefi generoși clasele sociale, țărănească și burgheză, precum și reprezentanții vechilor latifundiași, au progresat fiecare în ritm normal, după putință.

Nouă situație depășia însă capacitatea oamenilor politici cari pentru situația de atunci s'au dovedit neputincioși.

Reforma agrară a desorientat și descompus cel mai important ram de producție națională. Votul universal a introdus germenul descompunerii până în cătunele cele mai patriarhale, impunând peste tot un drept de care țaranii putându-se prea bine lipsi nu le-a folosit, firește, la nimic. Lipsa de tact în ce privește procedeele ce le-am întrebuițat față de minorități ne-au purtat zece ani de zle pela toate forurile internaționale, știrbind în repetate rânduri prestigiul țării prin discutarea unor chestiuni de gospodărie pur internă, chestiuni de al căror secret am fost prea puțin geloși. Politica externă dusă de noi a fost aceea a struțului. Ne-am mulțumit a nu ne lărgii orizontul dincolo de hotarele Miciei Antante și de-a ne da truci și suflieț mare ui aliat al nostru, Franța, chiar și atunci când era clar că jucăm rolul de debușeu galant al îmbătătoarei Provence. În politica externă am lăsat să fim și pe mai departe reprezentanți diplomaticicește de impotenți intelectuali iar propaganda am încredințat-o unor atașați de presă exocri, cazul Vornic, sau mediocru pregătiți pentru rolul ce li-s'a încredințat. Ani

trimis la Paris — și peste tot — toate secăturile universităților noastre pentru ca să vedem nu peste mult afișate placarde mari cu inscripția „Feriți-vă de Români”. Și toate aceste într'o vreme când vecinii noștri din stepă se plâneau că au încăput pe mâna unor Valahi semiculți. Ani de zile ne-am luat angajamente pe cari la prima scadență ne-am grăbit să nu le respectăm, descreditându-ne astfel ireparabil în fața finanței internaționale iar economi este, în general, ne-am închis în găoacea lui „prin noi înșine”, ridicând ziduri vamale, greșeală de neiertat, între noi și restul țărilor europene. Și peste tot, fără deosebire, oficialitatea, mână în mână cu particularul parvenit a fost, din lipsă de tact, cel mai mare defăimător al țării peste hotare.

În ce privește treburile interne lupta surdă dintre partide a dus la slăbirea coeziunii totului politic ce se creiase cu atâtea jertfe, împingând masele, mereu nedreptățite, până la memorabila zi de 6 Maiu 1928, care ușor ar fi putut degenera într'un 1907, de asta dată politic.

Acesta e, în general vorbind, filmul vieții noastre politice din ultimul deceniu. Lugubru cum e el se datorește în mare parte mentalității senile care n'a putut înțelege ritmul nouilor vremi ci s'a mulțumit să se culce pe laurii — dealtfel bine meritați, ai trecutului iar generația războiului, generația tampon, sleită de vlagă și îngrozită de imaginația tranșelor s'a mulțumit să privească nepăsătoare la ruina peste care fălăie aripi de cucuave.

Dar alături de trunchiul scorburos și ciuntit de vânturi protivnice au prins să răsără sulinari vâjnoși ce-și croiesc drum spre lumină. Generația tânără e, spre mulțumirea noastră, conștie că în ea stau zăgăzuite toate posibilitățile de mai bine ale neamului nostru. Scărbită de ideologia marilor vorbe ei îi revine rolul greu de a începe maile înfăptuiri cu adevărat democratice.

Avântul nostru tineresc, îngrozit de umbra trecutului, care caută fel și chip să ne cuprindă, e de neprecupețit. Deacea vom milita aci pentru înfrățirea provinciilor, pentru întărirea românismului de pretutindeni, fără deosebire de religie, pentru orientări noi în politica externă bazate pe realități, pentru regenerarea vieții noastre publice prin metode de acțiune civilizate și demne și mai ales, pentru că avem afinități cu extrema stângă a democrației, ca o poruncă a vremii, ne vom întoarce privirile cătră sat, cât mai mult cătră sat, conviși fiind că numai de acolo, din munca cinstită a ogorului, larg sprijin tă de mijloacele științei și tehnice moderne, ne poate veni mântuirea. Tineretul conștient de pretutindeni va trebui să militeze pentru agrarianism.

Și astfel procesul dintre trecut și viitor începe.

Corneliu Albu
publicist.

Dela Redacție.

Deocamdată mijloacele bănești nu ne permit să apărem decât în formatul acesta mic. Suntem siguri că cetitorii ne vor înțelege și vor supune aprecierii numai cuprinsul celor scrise în această gazetă. Dealtfel posibilitatea mărireii formatului o dețin numai cetitorii pe cari îi rugăm să ne trimită neîntârziat prețul abonamentului.

Un nou partid agrar.

Zilele acestea a avut loc la Bratislava adunarea constitutivă a partidului agrar al Ungurilor din Slovacia. Noul partid își ia asupra sarcina de a apăra interesele reale ale populației agrare maghiare. Atribuinea noului partid va diferi fundamental de cea a vechilor partide ungare din Slovacia, a căror influență este în continuă descreștere.